

PRENUMERATA MIESIĘCZNA 8000 M. —
Z dostawą w miejscu lub przesyłką pocztową 9000 M. — Za granicą 10.000 M.
REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Lwów, ul. Józefa 4. Te e. Red. 15. — Telef. Adm. 291.

GAZETA

CENA POJEDYN-CZEGO NUMERU 300 Mk.
WYCHODZI CODZIENNIE O GODZ. 6-tej RANO.

PORANNA

— ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW —

Nr. 6612.

Lwów, wtorek 6. lutego 1923.

Rok XIV.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Redaktor naczelny: Stanisław Zachariasiewicz.

Wielki kongres urzędniczy w Krakowie.

Przyjazd wizytatora apostolskiego do Polski.

Kompletne fiasco konferencji lozańskiej!

Jak rozstrzygnięto sprawę wileńską?

Litwa będzie wykluczona z Ligi Narodów.

Jak rozwiązano sprawę wileńską?

LIGA NARODÓW POLECILA ZASTĄPIĆ STREFĘ NEUTRALNĄ LINIĄ DEMARKACYJNĄ. — RÓWNOCZEŚNIE ZALECA OBU PAŃSTWOM WZAJEMNE ROZBROJENIE ODDZIAŁÓW NIEREGULARNYCH — LITWINI SPRZECIWIĄJĄ SIĘ I GROZĄ UŻYCIEM PRZEMOCY! — RADA ZAPOWIADA WYKLUCZENIE LITWY Z LIGI I ZASTOSOWANIE SANKCJI W RAZIE OPORU.

Wiedeń. (PAT). „N. Fr. Presse“ donosi z Paryża:

Końcowe posiedzenie sesji Rady Ligi było nader ożywione. Rada Ligi zawezwała jeszcze raz przedstawicieli Polski i Litwy, by im zakomunikować, że zamierza zalecić zastąpienie strefy neutralnej pomiędzy Wileńszczyzną i Litwą przez prowizoryczną linię demarkacyjną.

Wobec tego miałyby Polska i Litwa z dniem 15. b. m. objąć w administrację te części dotychczasowej strefy neutralnej, które tym państwom zostaną prowizorycznie przyznane.

Równocześnie Rada Ligi zaleca Polsce i Litwie by wstrzymały się od wszelkich kroków

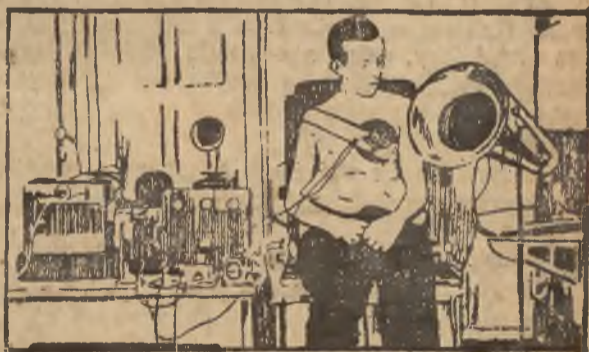
nieprzyjacielskich i rozbroiły oddziały nieregularne, w obsadzonych przez nie częściach strefy.

Przestawiciel Polski oświadczył, że Polska przyjmuje zalecenie Rady Ligi.

Przedstawiciel Litwy oświadczył, że nie jest w możności uczynić tego i odczytał komunikat rządu litewskiego zapowiadający, że rząd litewski będzie się sprzeciwiał zmianie obecnej sytuacji w sposób stanowczy i użycie wszelkich środków, nawet przemocy.

To oświadczenie rządu litewskiego wywołało wśród członków Rady Ligi żywe oburzenie i oświadczenie, że Litwa będzie wykluczona z Ligi Narodów i objęta poważnymi sankcjami, jeżeli zechce wykonać swe pogróżki.

GŁOS SERCA — SILNY JAK DZWON...

Przy rozpoznawaniu chorób serca tylko wyćwiczony słuch wytrawnego lekarza umie uchwycić szmery, znamionujące zmiany chorobliwe. Wynalazek niemieckiego lekarza, dra Leona Jacobsona, przedstawiony na powyższej rycinie umożliwia wyraźne słyszenie uderzeń serca nawet osobom, stojącym daleko od chorego. Wzmocnienie tonów, a nawet przesłanie ich na dległość umożliwia jest za pomocą — aparatu telegrafu bez drutu. Aparat składa się z czulej membrany, połączonej z mikrofonem.

Litwini zamierzają napaść na Wilno.

TRZEBA ENERGETYCZNIE POSKROMIĆ ZUCHWAŁYCH AWANTURNIKÓW.

London. (PAT.) Wolff. „Times“ donoszą z Ruzi z wiarygodnych źródeł, że Litwini mają zamiar zorganizować na obszarze wileńskim powstanie na wzór powstania w Kłajpedzie.

ZAKOŃCZENIE SESJI RADY LIGI NARODÓW.

Następna sesja dopiero w kwietniu.

Paryż. (PAT.) Rada Ligi Narodów zakończyła swe prace, wyznaczając termin następnej sesji Rady Ligi na kwiecień.

Kompletne fiasko konferencji lozańskiejskiej.

Turcy wykorzystując konflikt angielsko - francuski zamierzają pertraktować z każdym z tych państw z osobna. — Poszczególne delegacje opuszczają Lozannę. — Sytuacja nader poważna.

Wiedeń. (PAT.) „N. Fr. Presse“ donosi z Lozanny pod datą 3 bm.:

Widoki konferencji pogorszyły się w ciągu ostatnich godzin wieczornych, chociaż jeszcze nie stracono ostatniej nadziei.

Angielscy przedstawiciele mają odjechać w niedzielę wieczorem. Delegacja turecka zamówiła specjalny pociąg na poniedziałek.

Obie strony twierdzą, że uczyniły wszystko, aby doprowadzić do zawarcia pokoju i wzajemnie zwalają na siebie odpowiedzialność za ewentualne zerwanie rokowań. Delegacja włoska, która dotąd ujawniała optymizm, nie okazuje nadziei, że dojdzie do podpisania traktatu pokojowego.

Jak się zdaje, Turcy doszli do przekonania, iż

ze względu na konflikt angielsko - francuski, jest dla nich korzystniej zawarcie układu z każdym poszczególnym państwem odrębnie.

W kołach delegacji włoskiej są zdania, że Turcy przez związanie swych nadziei z konfliktem angielsko - francuskim stworzyli nader poważną sytuację.

Lozanna. (PAT.) Turcy opuścili posiedzenie, nie podpisawszy traktatu pokojowego. Sprzymierzeńcy upoważnili delegata francuskiego Bomparte do poczynienia u Ismeta paszy ostatnich usiłowań pojednawczych. Lord Curzon odroczył raz jeszcze swój wyjazd na kilka godzin.

W chwili obecnej Bomparte odbywa naradę z Ismet paszą.

Czy Niemcy uzyskają moratorium?

KOMISJA REPARACYJNA ZA UDZIELENIEM MORATORJUM.

Paryż. (PAT.) Havas. Komisja reparacyjna trzema głosami, przy powstrzymaniu się ze strony delegata angielskiego, postanowiła

powstrzymać swoją decyzję, odrzucając moratorium dla Niemiec i przywrócić planowi z 5. maja 1921 r. ponownie moc obowiązującą.

Przyjazd wizytatora apostolskiego do Polski.

ZWIEDZI DYECEZJĘ PRZEMYSKĄ, STANISŁAWOWSKĄ I LWOWSKĄ

Rzym. (PAT.) Około 15. lutego ma się udać do Polski O. Genochi, jako wizytator apostolski, celem przeprowadzenia duchownej inspekcji umickich dyecezy przemyskiej, stan-

stawowskiej i lwowskiej.

Misja O. wizytatora Genochi ma charakter wyłącznie kościelny.

Wielki kongres urzędniczy w Krakowie.

ODBEDZIE SIĘ W DNIACH 17 I 18 LUTEGO.

Kraków. Tel. wł. (H) Jak się dowiaduje, odbędzie się tutaj w dniach 17 i 18 bm. wielki kongres urzędniczy, celem stworzenia jednolitej organizacji urzędniczej na całą Polskę, jakoteż ostatecznego ujęcia postulatów ekonomicznych stanu urzędniczego.

W zjeździe ma wziąć udział szereg delegatów

zrzeszeń urzędniczych ze wszystkich większych centrów Polski. Zapowiedzieli również udział posłowie i senatorowie urzędniczy.

Kongres budzi ogromne zainteresowanie, ze względu na olbrzymią doniosłość poruszanej kwestii.

Lex agraria dla sfer urzędniczych.

Olbrzymia drożyzna artykułów pierwszej potrzeby, dająca się tak dotkliwie odczuwać wszystkim, a w szczególności mnogim rzeszom urzędniczym, skłania wielu do szukania pomyslnych środków zaradczych.

Ciekawy i oryginalny jest w tym względzie projekt, nadesłany nam przez prof. Mikolaja Budzanowskiego.

Projektuje on, aby w miastach, liczących ponad 100 tysięcy mieszkańców, oddawano urzędnikom na własność obszary ziemskie, pochodzące z parcelacji. Cenę kupna spłacano by w ratach kilku lub kilkunastoletnich. Każdy urzędnik otrzymałby 1 ha roli. Zrzeszenia urzędnicze zorganizowałyby następnie komisje, celem zarządzania wspólną własnością ziemską.

Jeśli weźmiemy pod uwagę np. Lwów, posiadający około 6000 urzędników państwowych, to według wzmiankowanego projektu trzeba by im było przyznać kompleks, obejmujący 6000 ha ziemi, na którymby mogli trudnić się już to uprawą roli, już to chowem bydła rasowego, sadownictwem i t. d. i w ten sposób uzyskiwać artykuły pierwszej potrzeby po cenie produkcji, co niewątpliwie wpłynęłoby na ogólne obniżenie się cen.

Jak widać z powyższego, projekt prof. Budzanowskiego jest piękny i dla ogółu urzędniczego bardzo korzystny, sądzić więc należy, że kompetentne czynniki zechcą się nim bliżej zainteresować.

TELEGRAMY.

ROKOWANIA GOSPODARCZE Z NIEMCAMI

Warszawa. (AW). Celem uwzględnienia potrzeb przemysłu górnośląskiego toczą się obecnie rokowania z Niemcami o uwolnienie od cel i opłat wywozowych surowców i półfabrykatów, niezbędnych dla Górnego Śląska.

NIEMIECKIE „USPRAWIEDLIWIENIE“ WYBRYKÓW W KRÓLEWCU.

Berlin. (PAT). W związku z demonstracją przed konsulem polskim w Królewcu, jawił się dzisiaj u posła polskiego dra Madeyskiego kierownik wydziału spraw wschodnich w niemieckim urzędzie spraw zagranicznych, starszy radca legacji Hauschild, aby z polecenia rządu Rzeszy złożyć wyrazy żywego ubolewania z powodu karygodnych wypadków, które rząd niemiecki jak najostrezej potępia. Rząd niemiecki zażądał od władz miarodajnych ścisłego sprawozdania, ustalającego odpowiedzialność za wybryki.

NIEMCY DALEJ PROTESTUJĄ.

Berlin. (PAT). Rząd niemiecki polecił swoim przedstawicielom w Paryżu, Brukseli i Londynie, aby przedłożyli noty protestujące przeciwko dalszemu wydalaniu urzędników niemieckich z Zagłębia Ruhry. Odpis tekstu powyższej noty przesłany będzie również międzysojuszniczej komisji nadreńskiej w Kolencji.

ZWIĄZEK NARODÓW WSCHODNICH.

Lozanna. (PAT). Przedstawiciele narodów wschodnich, reprezentowanych w Lozannie, zebraли się wczoraj wieczorem, aby omówić sprawę utworzenia bloku orientalnego. Na zebraniu podkreślono konieczność utworzenia jednolitego frontu narodów wschodnich.

TRANZYTO DLA DYPL. POCZTY SOWJECKIEJ

Warszawa. (AW). Rząd polski na prośbę Sowietów udzielił czasowo pozwolenia na tranzytowy przewóz przez terytorium polskie dyplomatycznej poczty sowieckiej z Rzymu, Londynu, Pragi, Lozanny, Berlina i Wiednia.

UMOWA POLSKO - CZESKA.

W sprawie ścigania zbrodniarzy.

Warszawa. (AW). W ostatnich czasach granica polsko-czeska, zwłaszcza w Cieszyńskim, była terenem grasowania band, niepokojących ludność okoliczną.

Bandy te po dokonaniu rabunków wycofały się.

W związku z tem władze bezpieczeństwa polskie i czeskie zawarły umowę, mającą na celu tropienie tych band.

W myśl umowy organom bezpieczeństwa obu państw wolno wzajemnie ścigać zbrodniarzy na terytorjum polskiem i czeskiem.

30-LETNI JUBILEUSZ P. P. S.

Warszawa. (AW). Dnia 18. marca br. PPS obchodzi 30-lecie swego istnienia. W listopadzie 1892. odbył się w Paryżu zjazd socjalistów polskich, na którym uchwalono założenie PPS. W lutym i w marcu 1893 powstała organizacja PPS w kraju.

Dla uczczenia jubileuszu Centralny Komitet Wykonawczy partii wydaje książkę pamiątkową.

PÓL MILJARDA MK. DLA AKADEMJI GÓRNICZEJ.

Podczas wczorajszych obrad przedstawicieli kopalń Górnego Śląska w sprawie konwencji węglowej, uczestnicy konferencji uchwalili opodatkować się kwotą 20 mk od tony węgla na rzecz Akademii górniczej w Krakowie. Suma, jaka z tego źródła w ciągu roku 1923 wpłynie na cele wyposażenia w środki naukowe jedynej na ziemiach polskich Akademii górniczej wyniesie przeszło pół miljarda marek polskich.

Podwójna uroczystość uniwersytecka.

OTWARCIE DOMU MEDYKÓW IM. JANA KASPROWICZA. — ODSŁONIĘCIE TABLICY KU CZCI POLEGŁYCH.

(p.) Uniwersytet Jana Kazimierza święcił w dniu wczorajszym dwie piękne uroczystości. Otwarcie Nowego Domu Medyków im. Jana Kasprowicza przy ul. Płanów, będące świadectwem troski naszego społeczeństwa o dobro kształcącej się w naszych murach młodzieży akademickiej, oraz widomy znak pamięci i hołdu dla tych swoich słuchaczy, którzy podczas krwawych walk padli w obronie Lwowa i Rzeczypospolitej, przez odsłonięcie tablicy pamiątkowej na cześć poległych w gmachu Uniwersytetu przy ul. Marszałkowskiej.

O godz. 11 rano zgromadzili się reprezentanci władz cywilnych i wojskowych, senat akademicki, delegaci Politechniki, Akademii eksportowej, delegaci owarzystw oświatowych i społecznych, reprezentanci prasy, oraz młodzież akademicka, w odświętnej przysrojonej sali Nowego Domu Medyków. Poświęcenia gmachu dokonał ks. biskup Twardowski, poczem przemówił gorąco do młodzieży mającej zamieszkać te mury.

Rektor Uniwersytetu Jana Kazimierza ks. roczyństwo. Następnie zabrał głos prorektor Jan Kasprowicz, wyrażając podziękowanie Komitetowi obywatelskiemu, saramiem którego dokonano dzieła odnowienia obecnego gmachu, oraz Senatowi Akademickiemu, za nazwanie Nowego Domu Medyków jego imieniem, poczem oddał ten budynek w opiekę Senatowi i ks. rektora Narajewskiego i przyszłych rektorów.

Rektor ks. Narajewski wyraził podziękowanie wszystkim, którzy przyczynili się do stworzenia tego dzieła, przedewszystkiem prezydentowi i gminie m. Lwowa, która budynek ten po opróżnieniu przez wojskowość oddała na cele mieszkaniowe dla młodzieży akademickiej.

Następnie przemawiał wojewoda Grabowski, prof. Twardowski, wicepr. dr. Stahl mieniem miasta, gen. Jędrzejewski, prof. dr. Henryk Haber, jako kuraor Tow. Wzaj. Pomocy Medyków, a wreszcie przewodniczący Tow. Wzaj. Pomocy Medyków akad. Hornung, składając imieniem tej młodzieży zapewnienie, że odwdzięczy się społeczeństwu za opiekę pracą dla jego dobra i pożytku, a w razie potrzeby ofarą krwi dla drogiego wszystkim hasła.

Na zakończenie przemówił raz jeszcze ks. rektor Narajewski, zapraszając obecnych na drugą uroczystość w gmachu Uniwersytetu.

Odsłonięcie tablicy za poległych.

O godz. 1-szej w południe zebrało się grono uczestników w gmachu Uniwersytetu przy ul. Marszałkowskiej i tu po przemówieniu ks. rektora Narajewskiego, prorektor Jan Kasprowicz dokonał odsłonięcia tablicy pamiątkowej, na której w białym marmurze widnieją spżowy orzeł polski, a poniżej napis następującej treści:

D. O. M.

Pamięci słuchaczy Uniwersytetu Jana Kazimierza, którzy w dniach wielkiej wojny przyrodzonym wiedzeni obowiązkiem poszli walczyć o Lwów i Rzeczypospolitą i w walce tej skon ponieśli bohaterski.

A poniżej pod dwiema skrzyżowanymi spżowem i afetami:

Kwiat, co się począł rozwijać, wyrwa'a śmierć bezlitosna, lecz ręce go Boże poniosły z ziemi, ażeby w niebiańskich płonął ogrodach na wieki świadectwo nieśmiertelności dla mężnych rycerzy.

W ramach z różowego marmuru nakoniec znalezione się wyryty napis: Z uchwały Senatu akademickiego, za rządów rektorskich Jana Kasprowicza, kamień ten r. 1922 wykonano i położono.

Po odsłonięciu tablicy, którą projektował artysta rzeźbiarz Szyszko Bohusz, zaś wykona'a pracownia rzeźbiarska Kazimierza Perera, przemówił jeszcze akad. Żurowski imieniem ogółu młodzieży akademickiej.

Papierosy nie podrożeją!

WYJAŚNIENIE JENERALNEJ DYREKCJI MONOPOLU TYTONIOWEGO.

Od kilku dni krążyły pogłoski, że wyroby tytoniowe z dniem 1. b. m. mają znaczne podrożeć.

Miało to taki skutek, że publiczność w ostatnich dniach stycznia masowo nabywała papierosy.

Tymczasem okazuje się, według informacji jeneralnej dyrekcji monopolu tytoniowego,

że pogłoski były mylne, gdyż na razie cena papierosów pozostaje bez zmiany.

Wobec mogących wniknąć z tego powodu nadużyć ze strony niesumiennych sprzedawców ulicznych, palacze we własnym interesie nie powinni płacić większej ceny, niż ta, jaka figuruje na pudełku.

Na czem polega Einsteińska teoria względności?

Sławna teoria Einsteina, która zrewolucjonizowała współczesne dogmaty w nauce fizyki, doczekała się w przeciągu ostatnich kilku lat dziesiątek i setek opracowań popularnych prawie we wszystkich językach europejskich. Popularne jej wyjaśnienie sprawiło jednakże ogromne trudności ze względu na konieczność posługiwania się elementami wyższej matematyki przy jej wyjaśnieniu.

Ważnij staramy się o ile możliwości najprzystępniej przedstawić czytelnikom naszym głównie jej zasady i znaczenie.

Punkt wyjścia teorii względności stanowiła dokonana przez Einsteina analiza zasadniczych pojęć nauk przyrodniczych, to jest przestrzeni i czasu.

Temi pojęciami operuje przedewszystkiem mechanika.

Ale w dziełach poświęconych tej mechanice widać dogmatycznie przedstawienie pod widocznym wpływem niewzruszonego autorytetu tej nauki sławnego Newtona.

Dopiero Einstein odważył się dowodzić, że

w prawach mechaniki newtonowskiej tkwią hipotezy i to niemasadne, które odzwierciedla'a tylko w pewnym przybliżeniu świat zjawisk materialnych.

Dzięki więc rewolucyjnej teorii względności ostała się z fundamentów „dawnej” fizyki tylko zasada zachowania energii.

Nie też dziwnego, że niełatwo było nawet u-

czonym dawnej szkoły pogodzić się z takimi konsekwencjami teorii względności, jak bezwzględność energii i zmienność masy w zależności od jej ruchu.

Inne powszechnie znane wyniki, wyprowadzone z jego teorii dla doświadczalnego sprawdzania są następujące:

1) Pewne zakłócenia ruchu planet dokoła słońca, nie dające się wyjaśnić zapomocą mechaniki klasycznej.

2) Ugięcie promieni świetlnych pod wpływem ciężenia powszechnego.

3) Zmiana położenia widmowych linii świetlnych pod działaniem pola ciężenia.

Rdzeń główny nauki Einsteina polega na twierdzeniu że każdy układ odniesienia czyli sfera posiada swój osobny czas; podanie czasu ma ściśle określone znaczenie tylko wtedy, gdy podajemy zarazem układ odniesienia, do którego ono się odnosi.

Oddzielenie przestrzeni od czasu, zdaniem Einsteina, da się wykonać tylko w oderwaniu od fizycznych rzeczy i zdarzeń.

Realnem jest tylko połączenie czyli jedność przestrzeni, czasu i rzeczy, każde zaś z osobna jest abstrakcją.

Oczywiście przyszłość dopiero okaże czy teorie jego będą miały dla ludzkości praktyczne, a jak twierdzą przyjaciele i zwolennicy jego epokowe znaczenia.

Na razie odkrycia jego są tylko teoria.

Szalona jazda pociągiem przez most płonący.

JAK W POWIEŚCI VERNEGO.

O niezwykłym zdarzeniu, przypominającym żywo szaloną jazdę pociągu kolejowego przez most płonący w powieści Vernego „Podróż dokoła świata w 80 dni”, opowiadają dzienniki angielskie.

W hrabstwie irlandzkim Tipperary powstańcy irlandcy usiłowali wysadzić w powietrze most kolejowy. Zamach ten jednak powiódł się im niezupełnie. Tylko część mostu uległa zniszczeniu, ale szyny pozostały nieuszkodzone i ciągnęły się na pewnej przestrzeni wprost w powietrzu. Nadjeżdżał właśnie pociąg pospieszny, wiozący dwustu podróżnych. Maszynista nie spostrzegł niebezpieczeństwa i wjechał na most uszkodzony.

I oto pociąg pędzący z szybkością 80 kilometrów na godzinę, przejechał po szynach bez podpory, zapewne dzięki tylko szybkości swojej!

Poławorna zbrodnia służącego-szaleńca.

W kolonii Janin w pow. węgrowskim, 17-letni Leon Fefir, służący, dwoma kulami z rewolweru postrzelił żonę swego gospodarza, 26-letnią Józefę Zagajewską.

Gdy raniona w omdleniu upadła na podłogę, wówczas szalelec — jak wykazują ślady i rany u poszwankowanej — zadał jej kilka ciosów sekera

w głowę. Następnie zbrodniarz zranił również siebie, kierą w głowę dwoje dzieci Zagajewskiej: 5-letnią Irenę i 3-letniego Jerzego. Po dokonaniu zbrodniczego czynu, morderca zbiegł w stronę Kaluszyzna. Postrzeloną i poraną Zagajewską wraz z synem Jerzym przewieziono do szpitala w Siedlcach, zaś Irena zmarła od zadanych ran na miejscu.

Kupujcie Złotą Pożyczkę

CLOU SEZONU

GNIAZDO MIŁOŚCI

gigantyczny dramat współczesny o wspaniałej bogatej wystawie
Dziś, w poniedziałek 5 p. m. **KINO LEW**

Z życia ostatniego sułtana.

Mahomet VI. był wcieleniem prostoty. — Miał tylko sześciu eunuchów i to skromnie wynagradzanych, — „Wszystko jest kismet!” (przeznaczenie).

Korespondent konstantynopolski jednego z pism włoskich podaje szereg interesujących szczegółów o życiu, zwyczajach i głębokiej religijności zdetronizowanego sułtana Mahometa VI.

Detronizacja zupełnie nie dotknęła sułtana. Poprostu nie przyjmuje tego faktu do wiadomości. Niewzruszona fanatyczna wiara czyni go obojętnym na wszelkie sprawy życia doczesnego.

W ostatnich dniach swego pobytu na ziemi tureckiej nie opuszczał Ildiz-Kiosku, a nieficznym własnym, którzy mieli dostęp do niego, powtarzał niezmiennie, że nic na świecie nie skłoni go do ustąpienia. Cokolwiek się stanie, on pozostanie sułtanem i kalifem, głową świata mahometańskiego.

W przeciwieństwie do swego poprzednika był Mahomet VI. wcieleniem prostoty.

Nie ma żadnych namiętności, a jedyną przyjemnością jego była komna jazda.

Abdul Hamid wydawał miliony na podtrzymanie świetności swojego dworu. Kazał odnawiać pałac, otaczał się całą siorą służby, Tokaj i eunuchów. Mahomet VI.

miał tylko sześciu eunuchów i kilku lokaj, a ci byli bardzo skromnie wynagradzani.

Eunuch otrzymywał oprócz utrzymania, miesięczną płacę w kwocie 5 lirów tureckich, co równa się 70 lrom włoskim. Szczodrość nie leżała w charakterze ostatniego sułtana, który zresztą był biednym, w porównaniu z niestychaniem bogatym Abdul Hamidem.

W ciężkich dniach, kiedy nie można było przewidzieć, czy wejście wojsk kemalistycznych, nie będzie połączone z krwawą rewolucją, której ofiarą padłby antykemalistyczne żywioły, a sułtan przedewszystkiem, w dniach tych Mahomet VI zachował bezprzykładny wprost spokój ducha. Przypisać to można jedynie jego głębokiej wierze.

Jeden z ministrów, a zarazem serdeczny przyjaciel sułtana, radził mu, aby dobrowolnie abdykował i zrezygnował ze swej godności władcy i kalifa. Mahomet VI. był niewzruszony.

„Wszystko jest kismet”
przeznaczenie — odpowiedział słowami proroka czy wyruszysz w świat daleki, czy też będziesz siedział na progu swego domostwa, stanie się tylko to, co pisane jest w wielkiej księdze żywota. Pozostanę sułtanem i kalifem”.

danych, względnie eksploatowanych, nie wyczerpuje zatem wszystkich obszarów ropodajnych Karpat polskich, wśród których znajduje się mnóstwo punktów z naturalnymi wyciekami ropy.

Ich powierzchnię można obliczyć na jakie 53.000 morgów złóż ropodajnych, mogących dać 16.000.000 wagonów.

Prócz tego w zagłębiu borysławskim, zajmującym 20 km. kw. powierzchni, najbogatszym naszym złożu naftowym, znajduje się około 3.000.000 wagonów. Jakkolwiek eksploatacja jego przeszła już swój punkt kulminacyjny, nie może być mowy na długie jeszcze lata o zaniku ropy.

Polska posiada więc około 27.500.000 wagonów ropy, co przy dzisiejszej produkcji 60.000 wagonów rocznie, starczyć może na 460 lat.

Uroczystości na cześć Kopernika

Dnia 19. bm. cały świat cywilizowany obchodzić będzie 450-lecie urodzin genialnego astronoma polskiego, Mikołaja Kopernika, twórcy słynnego dzieła „De revolutionibus orbium coelestium” (O obrotach ciał niebieskich).

Z całej Polski nadchodzą wiadomości o gorących przygotowaniach do tej uroczystości. Nie wątpi się i Lwów godnie uczci pamięć wielkiego uczonego polskiego, który chlubą okrył nie tylko naukę polską, ale rozstawił imię Polski po całym świecie.

Wyrazem tego zainteresowania są wiadomości o przygotowaniach do obchodu ku czci znakomitego astronoma na drugiej półkuli, w ojczyźnie Washingtona.

Mianowicie Stowarzyszenie Polskiej Techniki i Handlowców w Nowym Jorku donosi, że postanowiło przypomnieć Polakom-emigrantom, jak również i Amerykanom 450-rocznicę wielkiego myślicieľa polskiego.

W tym celu będzie wydana w języku angielskim książka o Koperniku, opracowana przez prof. Birkenmajera, jak również odpowiednie publikacje w języku polskim.

W dniu 19. lutego br. odbędzie się w Nowym Jorku uroczysty obchód ku czci Kopernika. Poza tem komitet wszedł w styczność ze Smithsonian Institution w Waszyngtonie, będącej niejako Akademią Nauk, prosząc ją o przypomnienie tej rocznicy amerykańskim instytucjom naukowym i urządzeniem uroczystych akademii w amerykańskich środowiskach życia umysłowego.

Z życia wynalazcy serum przeciw ospie.

Jedną ze strasznych chorób, zbierających obecnie co raz to mniejsze żniwo, jest ospa. Stało się to dzięki genialnemu wynalazkowi lekarza angielskiego Edwarda Jennera, który wynalazł odpowiednie serum, zbawienne w swych skutkach.

Już w 1775 r. Jenner rozpoczął studia nad ospą i roku 1796 dokonał pierwszego jej zaszczepienia. Od tego czasu — jak wiadomo — miliony już ludzi uniknęło strasznej choroby, dzięki genialnemu pomysłowi lekarza angielskiego wówczas, gdy o bakterjologii nie miało jeszcze pojęcia.

W 1802 r. rząd angielski wyznaczył Jennerowi nagrodę w sumie 10.000 funtów szterlingów, a w pięć lat później Jenner otrzymał nagrodę narodową w sumie 20.000 funtów szterlingów, po śmierci zaś słynnego lekarza wystawiono mu pomnik na placu Trafalgar w Londynie.

Jedyny żar wielkiego Waszyngtona.

Pewnego razu odbywała się w Kongresie narada nad ustaleniem liczby stałego wojska.

Jeden z postów postawił wniosek, aby wyrosła ona 3000 osób. Wówczas podniósł się ze swego miejsca Waszyngton z prośbą by kongres zechciał uchwalić, że armia nieprzyjacielska nie może obejmować więcej jak 2 tysiące ludzi, wzbudzając w ten sposób jedyny raz w życiu ogólną wesołość.

Polsce wystarczy nafty na 460 lat.

O olbrzymim bogactwie naszych terenów naftowych świadczyć mogą cyfry, poniżej przytoczone:

Polska posiada w Karpatach 37 pasów naftowych o powierzchni 28.000 morgów, co, licząc na morg i otwór wiertniczy, i wydajnością tylko 300 cystern, da około 8.500.000 wagonów ropy na tym obszarze. Dotyczy to tylko obszarów już zba-

REKLAMA

jest dźwignia handlu i przemysłu

Ile mamy bezrobotnych w Polsce?

Państwowe urzędy pośrednictwa pracy zebrały następujące dane co do przybliżonej liczby bezrobotnych na terenie Rzeczypospolitej w dniu 1. stycznia r. b.:

B. zabory rosyjski i austriacki: górników 929, metalowców 5586, włókienników 3118, robotników budowlanych 4514, innych zawodów 11772, robotników niewykwalifikowanych 23885, rolnych 11159, razem 60.963.

W woj. poznańskim razem 10.975.

W woj. pomorskim razem 3.324.

Ogólna zatem liczba bezrobotnych wszystkich kategorii dnia 1. stycznia 1923 r. na terenie Rzeczypospolitej wynosiła 75.262.

Bezrobocie obejmuje przedewszystkiem robotników niewykwalifikowanych — 43,1 proc., rolnych 18,4 proc., z pod rubryki innych zawodów 16,7 proc. i t. d.

Liczba bezrobotnych wzrosła o 13588 pracowników w ciągu grudnia r. z., wskutek przerwania robót rolnych i budowlanych oraz wskutek ograniczenia w zimie robót publicznych.

Bezrobotni górnicy są to przeważnie reemigranci z Westfalii, którzy napotykają na dość duże trudności w otrzymaniu pracy w kraju.

Zadajcie bezpłatnie!

Prześlijcie nam kartę pocztową ze swym adresem, a w zamian otrzymacie ZUPEŁNIE BEZPŁATNIE ilustrowany katalog wszelkiego rodzaju wykwintnych wyrobów sukiennych i manufaktury, niezbędnych w każdym domu. W ten sposób zapoznacie się szczegółowo z najlepszymi wyrobami pierwszorzędnymi fabryk i tow. akcyjnych i przekonacie się jaka olbrzymia różnica jest między naszymi cenami fabrycznymi, a cenami w Waszej miejscowości.

Adresujecie: 8448

Firma Handlowa: BERNSZTEIN i Ska
BIAŁYSTOK, SKŁADY FABRYCZNE

Ekonomista.

GIELDA NIEOFICJALNA.

Wczoraj przez cały dzień panowała tendencja zniżkowa. Dolar spadł o 70 do 80 punktów. Niemieckie marki nieco się podniosły. Obrót słaby.

Dolary amer. 34600 do 34700; 1-ki i 2-ki 34300 do 34400; dolary kanad. 34200 do 34300; 1-ki i 2-ki 34000 do 34100; marki niem. 1,20 do 1,25; setki 1,15 do 1,20; drobne 1 do 1,10; leje

150 do 155; drobne 145 do 148; korony czeskie 970 do 980; drobne 950 do 960; austr. tys. now. em. 1200 do 1300; star. em. 2800 do 2850; setki now. em. 120 do 125; star. em. 260 do 270; 50 kor. 70 do 75; 20 kor. 20 do 24; 10 kor. 10 do 12; drobne 0,50 do 0,55; austr. stempl. 50 do 52; austr. przekazy 52 do 53; ruble 5-setki 350 do 380; setki Kaciak 14 do 16; setki zwykła 320 do 350; 25 rub. 1,05 do 1,15; 10 rub. 0,90 do 1,05; reszta drob. 0,50 do 0,55; rumuńskie tys. 20 do 25; 250 rub. 15 do 16; karbowanice 0,90 do 1,10; hrywny 1,15 do 1,20; franki franc. 2000 do 2050; funty szterl. 159000 do 160000; franki szwajc. 6000 do 6200.

Złoto: 20 kor. 160000 do 161000; 20 frank. 156000 do 157000; 20 mark. 162000 do 164000; 10 rubli 92000 do 93000; dolary amer. 32000 do 33000.

Srebro: korony austr. 2200 do 2250; 5 kor. 11600 do 12000; floreny 5800 do 6000; ruble 9600 do 9800; kopiejki 46 do 48; leje 2200 do 2220.

Kupujcie złota pożyczkę

WYJAŚNIENIA I PORADY
w sprawach ogłoszeń zupełnie bezpłatnie w Administracji Lwów, Sokola 4

OGŁOSZENIA

ODDZIAŁ DLA OGŁOSZEŃ
otwarty cały dzień do godziny 7-mej wieczorem bez przerwy.

HURTOWNIA OBUWIA pod firmą „**HERA**” Sp. z ogr. odp. poleca się P. T. Kupcom, Kółkom rolniczym, Kooperatywom, Zakładom przemysłowym **Lwów, Rynek 34.**

KUPNO, SPRZEDAŻ, ZAMIANA

Tenary natowe zamierza zakupić konsorcjum. Zgłosze-
nia „Ropa” do Administracji. 8485

MIESZKANIA, LOKALE, SKLEPY

Poszukuje się wolnych pomieszczeń, lokali, pokoi kawal-
erskich i t. p. dla solidnych i zamożnych odbiorców.
Biuro Ewoluta, Ossolińskich 11. Kilka pokoi wolnych
zaraz do oddania. 613

POSADY I PRACA

Posadę Administratora dóbr, kasjera lub konwojera
(także w przedsiębiorstwie leśnym) obejmą — posia-
dam wieloletnią praktykę, mogę złożyć kaucję do
wysokości 300 milionów. Zgłoszenia przyjmuję z grze-
cznością: Dr. Zdzisław Stankiewicz, adwokat, Lwów,
ul. Akademicka 22, II. p. 651

BRANŻA DRZEWNA

Poszukujemy zdolny urzędnik załadowczy (możliwie
człowiek) do tartaku drzewa miękkiego. Oferty do biu-
ra ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21 pod „Urzędnik
załadowczy”. 716

Rządca z długoletnią praktyką dobrze polecony szuka
posady. Sędzimir post. rest. Podwoleczyska. 8488

ROZUMIA

Transakcje kupna i sprzedaży drzewostanów, majątków
rolnych, terenów natowych, zakładów przemysłow-
ych, kamienio, will i t. p. przeprowadza szybko i
solidnie Biuro „Ewoluta” Ossolińskich 11. Posiada
stałe, duży wybór nieruchomości na Pomorzach, w Po-
znańskiem, Górnym Śląsku i w Małopolsce. 612

Tokarnie, Heblarki, Strugarki, Wiertarki, Gatry, Ło-
komo ile, Stł; Żelazo, Szyn, Elacha żelazna, Cyna,
Beczki, poleca „Pilot”. Lwów. Batorska 4. 638

Kapelusze wszelkiego rodzaju przerabia modnie tanio
Topolnicka, Kopernika 1. 711

Unieważniam zgubione dokumenta wojskowe na na-
zwisko Btoń Kazimierz, wystawione przez Dow.
40 pp. 687

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. MICHAŁ SALPETER,
Lwów, Sykatuska 17, ord. od 8-9 i 12-5. 683

Posciel, dywany, dekoracje, cho-
dniczki, firanki, portjery,
karnisze, łoża mosiężne poleca 8441

Kaz. Skibiński
Lwów, Kopernika 4 (naprzeciw Szkowrona)

DAJ SWOIM pracownikom
do przeczytania: „Sztukę
Sprzedawania” a przekonasz
się, że praca ich będzie
sprawniejsza, a zadowolenie
klientów większe. Książka ta
nastąpi parę lat praktyki.
Do nabycia we wszystkich
księgarniach. 8418

SKŁAD NUT Romanowicza 11. (boczna placu
Akademickiego. Również najwię-
sze żurnale do nabycia hurt. i detaj.
Wysyłka na prowincję. 8467

Panna inteligentna

potrzebna do trojga dorosłych dzieci z pomocą w go-
spodarstwie, język niemiecki pożądaný. Oferty: Biuro
ogłoszeń Teofil Pietraszek, Warszawa, Marszałkow-
ska 115 pod „R. T.” 8492

Przedsiębiorstwo drzewne

poszukuję rutynowanego kierownika administra-
cyjnego, buchaltera, bretteplacmistrza, manipu-
lanta lasowego, oraz kierownika fabryki cegieł i
dachówek. — Zgłoszenia Buchmann, Stryj. Oferty
nieuwzględnione bez odpowiedzi. 8490

KILKU ZDOLNYCH

Rzeźbiarzy

może się zgłosić.
W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE
fabryka mebli
Poznań, ul. Przemysłowa 32. 8479

Czasodniwiec przedpłate

4 urządzenia składowe

(drogeryjne, kolonialne i składu cygar)
w dobrym stanie do sprzedania.

W. Nowakowski i Synowie
fabryka mebli. Poznań.

Biuro Centralne, ul. Przemysłowa 32. 8478

KUNEROL

zawiera 100 proc.
tłuszczu
jest przeto
najtańszym
tłuszczem
jadalnym

8219

PRZEDSTAWICIEL: HENRIK J. ...

Druck: Spółki druk. „Prasa”. ul. Sokola 4

SPÓŁNA AKCYJNA WYDAWNICZA

we Lwowie, ul. Senatorska 6

poleca niezwykle interesujące i tanie książki:

H. Zbierzchowski: Żongler, rzeczy wesołe i smutne (poezje)	800 „
Nemo: Rzeczy wesołe (poezje)	800 „
Gaston Leroux: Człowiek, który powrbel z tamtego świata (powieść)	1200 „
Pieter Benoît: Tajemnice Sahary (powieść) (Atlantyda)	1200 „
Jerzy Bandrowski: Wygrana patla (powieść)	300 „

Do nabycia w biurach firmy przy ul. Senatorskiej 6.

Wysyłka książek tylko za poprzedniemi
nadesłaniem należności.

7665

Lwów redaktor: MARJAN MACHALSKI